

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 11Co/51/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5812206337
Dátum vydania rozhodnutia: 19. 05. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eva Malíková
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2014:5812206337.2

Uznesenie

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v právnej veci žalobcu: POHOTOVOSŤ, s. r. o., so sídlom Pribinova 25, Bratislava, IČO: 35 807 598, právne zastúpeného spoločnosťou Fridrich Paľko, s. r. o., so sídlom Grösslingova 4, Bratislava, IČO: 36 864 421, proti žalovanej: Slovenská republika, zastúpenej Ministerstvom spravodlivosti SR, so sídlom Župné námestie 13, Bratislava, IČO: 00 166 073, v konaní o náhradu škody a nemajetkovej ujmy, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Námestovo č. k. 8C/163/2012-111 zo dňa 14. októbra 2013, takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu **z r u š u j e** a vec mu **v r a c i a** na ďalšie konanie.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom okresný súd zamietol návrh žalobcu na zaplatenie náhrady majetkovej škody vo výške 175,- eur a nemajetkovej ujmy vo výške 110,64 eur. Žalovanej náhradu trov konania nepriznal. Z vykonaného dokazovania mal súd za preukázané, že na podklade žiadosti súdneho exekútora, návrhu žalobcu na vykonanie exekúcie a notárskej zápisnice, ako exekučného titulu bolo Okresným súdom Námestovo vedené exekučné konanie pod sp.zn. 4Er/624/2008. Žalobca ako oprávnený dňa 06.09.2010 požiadal o zmenu exekútora. V tom čase účinné ust. § 44 ods. 8 Exekučného poriadku podľa okresného súdu určovalo, že oprávnený môže kedykoľvek v priebehu exekučného konania aj bez uvedenia dôvodu podať na príslušný okresný súd návrh na zmenu exekútora, pričom súd rozhodne o zmene exekútora do 30 dní od podania návrhu oprávneného na zmenu exekútora. O zmene exekútora rozhodol exekučný súd uznesením zo dňa 04.11.2010, ktorým poveril vykonaním exekúcie súdneho exekútora JUDr. Rudolfa Krutého. V danom prípade tak podľa okresného súdu došlo k rozhodnutiu o zmene súdneho exekútora po uplynutí zákonom určenej lehoty, v dôsledku čoho okresný súd konštatoval nesprávny úradný postup exekučného súdu. Ďalej dôvodil, že nemal preukázané splnenie ani jednej z ďalších dvoch podmienok vyžadovaných na vznik zodpovednosti žalovanej za žalobcom tvrdené ujmy. Žalobca nepredložil napriek riadnemu poučeniu dôkazy, ktoré by mal súd vykonať a ktoré by podporovali to, že práve v dôsledku nesprávneho úradného postupu v súvislosti s rozhodovaním o jeho návrhu na zmenu súdneho exekútora utrpel konkrétne vyčísliteľnú a preukázateľnú škodu. Tiež konštatoval, že pri náhrade skutočnej škody možno kompenzovať iba tie účelne vynaložené výdavky, ktoré by nebolo nutné vynaložiť, nebyť škodnej udalosti. Subsumpcia žalobcom uvedených nákladov pod ušlý zisk neprichádza podľa okresného súdu do úvahy, vzhľadom na definíciu ušlého zisku, ktorým je zmarený majetkový prospech očakávaný s prihliadnutím na všetky okolnosti prípadu, ktorý však nenastal v dôsledku škodnej udalosti. Žalobca nielenže nepreukázal, ale ani nijako nevysvetlil, ako paušálne náklady na správu pohľadávky voči povinnému súvisia s nesprávnym úradným postupom súdu. Taktiež nepreukázal žiaden nepriaznivý dopad na jeho právne postavenie ako veriteľa pohľadávky voči povinnému v dôsledku toho, že súd nerozhodol o jeho návrhu na zmenu súdneho exekútora v lehote 30 dní. Súd tak v tejto súdnej veci nemal preukázané, že by zo strany tunajšieho súdu v dotknutom exekučnom konaní došlo k nesprávnemu úradnému postupu v tom zmysle, ako bol vyššie charakterizovaný. Ak potom nebolo preukázané splnenie už prvej najpodstatnejšej podmienky pre založenie zodpovednosti žalovanej za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom, logicky sa už

ani nebolo potrebné zaoberať skúmaním ďalších dvoch podmienok. Súd preto návrh žalobcu zamietol. Len záverom sa poznamenáva, že je súdu z rozhodovacej činnosti známe, že žalobca ešte pred začatím tohto súdneho konania podal najneskôr dňa 25.09.2012 na Ministerstvo spravodlivosti SR písomnú žiadosť podľa § 15 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z. o predbežné prerokovanie nárokov uplatňovaných v tomto konaní, pričom v dôsledku neuspokojenia nárokov do 6 mesiacov od podania žiadosti sa ich žalobca mohol domáhať na súde (§ 16 ods. 4 cit. zákona).

O trovách konania súd rozhodol podľa § 142 ods. 1 O. s. p. a žalovanej ako účastníčke v konaní úspešnej nepriznal náhradu trov konania, pretože jej účasťou v konaní žiadne nevznikli.

Voči citovanému rozsudku v zákonnej lehote podal odvolanie žalobca. Namieta, že v konaní došlo k vadám - účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, rozhodoval vylúčený sudca, súd prvého stupňa nesprávne vec právne posúdil, neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam, doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené, rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Žalobca namieta, že ako strana konania nebol pred vynesením rozsudku oboznámený s písomným vyjadrením žalovanej k žalobe a toto mu bolo doručené až so samotným rozsudkom vo veci samej. Takýto procesný postup nepredstavuje len porušenie základného práva žalobcu na kontradiktórny súdny proces, ale aj priame porušenie ust. § 114 ods. 2 O. s. p., osobitne to platí za situácie, keď súd vo veci neuskutočnil ústne pojednávanie s prítomnými účastníkmi konania. Porušením kontradiktórnosti konania žalobca trpí zásadne tam, kde navyše vo vyjadrení k žalobe žalovaná vzniesla námietku premičania a na túto námietku nedal súd žalobcovi možnosť akokoľvek pred vyhlásením rozsudku reagovať. Žalobca ako strana konania nebol pred vynesením rozsudku oboznámený so súdom vykonanými listinnými dôkazmi uloženými v exekučnom spise a k vykonanému dokazovaniu nemal možnosť vyjadriť sa. Nebol teda oboznámený s obsahom dôkazov a tvrdení, nemal možnosť sa k týmto dôkazom a tvrdeniam vyjadriť a sám nemal možnosť navrhnúť dôkazy na podporu svojich tvrdení. Podľa konštantnej judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva v Štrasburgu nemôže vnútroštátny súd založiť svoje rozhodnutie na skutočnostiach, o ktorých strana vystupujúca v konaní nevedela. Žalobca tvrdí, že v danej veci nebolo možné rozhodnúť bez nariadenia pojednávania, čím bolo porušené právo žalobcu na kontradiktórny súdny proces. Súd vykonal dokazovanie, ktorého obsah a rozsah si bez uvedenia akéhokoľvek dôvodu určil sám. Súd vykonal dokazovanie listinami, ktorých pôvod nie je z odôvodnenia rozhodnutia poznateľný a nie je zrejmé, či šlo o listiny založené v exekučnom spise. Za dôkaz však v danom konaní môžu slúžiť len listiny založené v exekučnom spise, a to vzhľadom k faktu, že vec sa týka nesprávneho úradného postupu štátu. Poukazuje na ust. § 15 O. s. p.. Žalobca uskutočnil podanie, ktorým upovedomil súd o skutočnostiach nasvedčujúcich tomu, že sudcu, ktorému bola vec pridelená na prejednanie a rozhodnutie, je potrebné z konania vylúčiť. Okolnosť, že krajský súd nevzhliadol v označených skutočnostiach dôvod na vylúčenie sudcu, nič nemení na tom, že v očiach žalobcu a objektívne v očiach verejnosti nemožno tohto sudcu považovať za nestranného. V tejto súvislosti poukazuje na rozhodovaciu prax Krajských súdov v Trnave, Nitre a Prešove. Tiež poukazuje na judikatúru Ústavného súdu SR a Európskeho súdu pre ľudské práva v oblasti zachovávanía práva na nestranný súd. Za takýchto okolností, s vedomím, že názor krajského súdu vo veci nestrannosti pre rozpor s rozhodovacou praxou iných krajských súdov, Ústavného súdu SR a Európskeho súdu pre ľudské práva v Štrasburgu neobstojí a žalobca podal ústavnú sťažnosť pre porušovanie jeho práva na nestranný súd, nebolo a nie je prípustné, aby konanie pokračovalo ústnym pojednávaním, v ktorom vykonával úkony a rozhodol vylúčený sudca. V konaní bolo možné uskutočniť len také úkony, ktoré nepripúšťajú odklad. Ústne pojednávanie vo veci odklad pripúšťalo a nebolo neodkladným úkonom za danej procesnej situácie.

V konkrétnostiach napríklad žalobca uvádza, že súd sa dopustil viacerých omylov, keď konštatoval, že žalobcom namietané lehoty na vydanie rozhodnutia boli dodržané, avšak v odôvodnení prezentované časové úseky tomu nenasvedčujú. Je nepochybné, že žalobcom tvrdený nesprávny úradný postup bol v konaní jednoznačne preukázaný. Súd bol bezdôvodne nečinný, spôsobil tak zbytočné prieťahy v konaní a nerozhodol o návrhu žalobcu v zákonnej lehote. Ako je zrejmé, nesprávny úradný postup exekučného súdu spočíva hneď v niekoľkých skutočnostiach, nielen v jednej z nich. Konajúci súd sa musí preto vysporiadať so všetkými vytýkanými zložkami nesprávneho úradného postupu. V napadnutom rozhodnutí tomu tak nie je, čo robí rozhodnutie nepreskúmateľným pre nedostatok dôvodov.

Z uvedených dôvodov žiada, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zrušil a vrátil okresnému súdu na opätovné prejednanie.

Žalovaná sa k odvolaniu nevyjadrila.

Krajský súd, ako súd odvolací, preskúmal napadnutý rozsudok na základe podaného odvolania v rozsahu danom ust. § 212 ods. 1 O. s. p. a bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 214 ods. 2 O. s. p.) napadnutý rozsudok zrušil v zmysle ust. § 221 ods. 1 písm. f) O. s. p. s poukazom na ust. § 212 ods. 3 O. s. p.

Prieskumná činnosť odvolacieho súdu zahŕňa ako hmotnoprávnu, tak aj procesnoprávnu oblasť. Odvolací súd musí preto preskúmať zákonnosť rozhodnutia so zreteľom k hmotnému právu, ale tiež zákonnosť konania, z ktorého napadnuté konanie vzišlo. Pri rozhodovaní odvolacieho súdu o odvolaní proti napadnutému rozsudku je však odvolací súd viazaný ako rozsahom odvolania, tak aj dôvodmi podaného odvolania. Odvolateľ v podanom odvolaní fakticky svojím dispozičným úkonom vymedzuje nielen rozsah, ale aj dôvody preskúmvacej činnosti odvolacieho súdu. Ust. § 212 ods. 2 O. s. p. vymedzuje výnimky, kedy odvolací súd nie je viazaný rozsahom podaného odvolania. Ide o výnimky len vo vzťahu k rozsahu podaného odvolania, pričom dôvodmi podaného odvolania je odvolací súd viazaný vždy. Na vady konania pred súdom prvého stupňa prihliadne odvolací súd len vtedy, ak mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. To znamená, že pokiaľ sa v konaní pred súdom prvého stupňa síce vyskytli vady, ale ktoré nemali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, potom odvolací súd na tieto vady neprihliadne.

Vzhľadom k tomu, že odvolací súd je rozsahom a dôvodmi odvolania viazaný, pri posudzovaní danej veci sa zaoberal len námietkami žalobcu uvedenými v odvolaní a procesným postupom prvostupňového súdu predchádzajúcim vydaniu napadnutého rozhodnutia z hľadiska, či došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

Odvolacia námietka žalobcu, že v danej veci nebolo možné rozhodnúť bez nariadenia pojednávania, je dôvodná. Okresný súd tým, že rozhodol bez nariadenia pojednávania, zaťažil konanie vadou, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci a na túto vadu je krajský súd povinný prihliadať z úradnej povinnosti.

Postupom okresného súdu, keď v zmysle ust. § 115a ods. 2 O. s. p. vo veci nenariadil pojednávanie, došlo k odňatiu možnosti žalobcu konať pred súdom.

Odňatím možnosti konať pred súdom sa rozumie postup súdu, ktorým znemožní účastníkovi konania realizáciu procesných práv priznaných mu Občianskym súdnym poriadkom za účelom obhájenia a ochrany jeho práv a právom chránených záujmov. Musí však ísť o znemožnenie realizácie konkrétnych procesných práv, ktoré by inak účastník mohol pred súdom uplatniť a z ktorých bol v dôsledku nesprávneho postupu súdu vylúčený.

Väčšina procesných oprávnení a povinností účastníka v občianskom súdnom konaní sa realizuje na pojednávaní, kde je účastníkovi umožnené predkladať návrhy, navrhovať a predkladať dôkazy, vyjadrovať sa k vykonanému dokazovaniu, k tvrdeniu protistrany, právo záverečnej reči a podobne. Uplatnenie týchto konkrétnych práv bolo žalobcovi odňaté vadným postupom okresného súdu, keď vo veci samej nenariadil pojednávanie.

Ust. § 115a O. s. p. umožňuje súdu rozhodnúť vo veci bez nariadenia pojednávania v drobných sporoch.

Je nepochybné, že súdená vec, vzhľadom na predmet konania, ktorý nepresahuje sumu 1.000,- eur, je považovaná za drobný spor (§ 200ea O. s. p.).

Nie vždy ale rozhodnutie veci bez nariadenia pojednávania prichádza do úvahy.

Citované ustanovenie bolo zaradené do Občianskeho súdneho poriadku v súvislosti so snahou zrýchliť a zefektívniť konanie, keď bola súdu daná možnosť, nie povinnosť, rozhodovať aj bez nariadenia pojednávania za splnenia zákonom stanovených podmienok.

Základom pre rozhodnutie súdu v takomto prípade sú zhodné (nespochybnené) listinné dôkazy predložené účastníkmi konania. V prípade akýchkoľvek pochybností rozsudok bez pojednávania nie je možné vydať. Vo veci možno rozhodnúť len na základe listinných dôkazov predložených účastníkmi bez toho, aby sa nimi vykonávalo dokazovanie v zmysle § 120 a nasl. O.s.p. Súd sa len oboznámi s listinami a ak z nich vyplynie tvrdený skutkový stav a právne posúdenie, môže ich vziať za základ svojho rozhodnutia vo veci samej.

Skutkový stav môže súd ustáliť len z predložených listinných dôkazov a je vylúčené, aby rozhodnutie bolo založené na listine, ktorú účastníci nepredložili.

Z napadnutého rozsudku však vyplýva, že okresný súd vykonal dokazovanie, a to oboznámením sa s exekučným spisom sp. zn. 4Er/624/2008. Zo zistení vyplývajúcich z exekučného spisu vychádzal pri prijatí konečného rozhodnutia vo veci samej.

Pokiaľ však súd nenariadil pojednávanie, nemohol vykonávať dokazovanie, ktoré možno vykonať iba podľa zásad stanovených v ustanoveniach § 120 a nasl. Občianskeho súdneho poriadku na pojednávaní a nemohol potom vychádzať z obsahu exekučného spisu, ktorý nebol súčasťou listín predložených žalobcom spolu s podaním návrhu vo veci samej a zároveň nebol ani obsahom podaní žalovanej (ktorá sa vo veci ani nevyjadrila a nijako nespochybnila skutkové tvrdenia žalobcu uvedené v žalobe).

Skutkové zistenia, z ktorých súd vychádzal pri rozhodnutí vo veci samej, boli získané spôsobom nesúladným s Občianskym súdnym poriadkom.

Okresný súd tak konanie zaťažil vadou, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci a týmto postupom okresného súdu bola žalobcovi odňatá možnosť konať pred súdom.

Z uvedených dôvodov krajský súd napadnutý rozsudok okresného súdu zrušil a vrátil mu vec na ďalšie konanie.

Povinnosťou okresného súdu bude vec opätovne, po nariadení pojednávania, prejednať a rozhodnúť. Okresný súd zároveň rozhodne aj o trovách odvolacieho a prvostupňového konania.

Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Žiline pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu riadny opravný prostriedok prípustný nie je.